

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Zlatopegasti krasnik (*Agrilus auroguttatus*)

Dr. Maarten de Groot

Oddelek za varstvo gozdov, Gozdarski inštitut Slovenije (maarten.degroot@gozdis.si)

Zlatopegasti krasnik

LATINSKO IME

Agrilus auroguttatus, Schäffer, 1905

RAZŠIRJENOST

Severna Amerika (ZDA in Mehika). V Sloveniji ga še nismo našli.

GOSTITELJI

Hrasti (*Quercus* spp.)

OPIS

Odrasli hrošči so kovinsko črne barve z mavričnim leskom in šestimi zlatorumenimi pegami na pokrova-
kah, dolgi 10 mm (slika 1). Odrasli osebkii letajo od maja do oktobra, najbolj množično junija in julija. So slabi letalci in v 24 urah preletijo največ 2 km, po navadi pa manj. Življenjski krog traja eno leto. Samica odloži jajčeca, ki so dolga 1 mm, v razpoke skorje gostiteljskih dreves. Ličinke so bele in na koncu razvoja dolge 18 mm (slika 2). Prvi segment ličinke je značilno razširjen, drugi so bistveno tanjši. Na zadku sta dva rjava, trnasta izrastka. Prehranjujejo se v notranjem delu skorje in v kambiju, s čimer poškodujejo drevo. Ličinke s prehranjevanjem oblikujejo rove. Nad ravnimi sistemi se na skorji pojavijo temni in mokri madeži (slika 3). V začetku razvoja ličink so rovi ozki, z njihovo rastjo pa vedno širši. Bube so bele in imajo nakazane telesne organe odraslih hroščev. Bubilnica je vedno v zunanem delu skorje. Izhodne odprtine hroščev so široke 3 mm in imajo značilno obliko velike tiskane črke D (slika 4).

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI IN ZNAKI)

- presvetljena krošnja zaradi manjših listov, ki so včasih porumeneli (v celotni krošnji ali omejeno na posamične veje), napadeno drevo odmre (slika 5),
- temni in mokri madeži na skorji,
- izhodne odprtine hroščev v skorji v obliki črke D (3 mm),
- serpentinasto zaviti rovi ličink pod lubjem, napolnjeni z zbito črvino.

VPLIV

Zlatopegasti krasnik povroča propadanje hrastov, ki imajo velik gospodarski in ekološki pomen v evropskih gozdovih, kjer so med najpomembnejšimi gradniki gozdov. V evropskih gozdovih so zelo pomembni za pridobivanje lesa. Pogosto so v uporabi tudi kot okrasno drevje v urbanih območjih, kjer imajo pomembno estetsko vlogo.

MOŽNE ZAMENJAVE

Na hrastih se pojavlja več domorodnih vrst krasnikov, ki so enako veliki in povzročajo enake simptome in znake kot zlatopegasti krasnik. Razlikovanje je mogoče na podlagi odraslih hroščev posameznih vrst, ki se med seboj razmeroma dobro razlikujejo po značilni obarvanosti pokrovk.

DODATNE INFORMACIJE

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (www.uvhvvr.gov.si)
- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA, OBVESTITE VSAJ ENEGA IZMED NAŠTETIH NASLOVOV:

(kontaktne podatke najdete tudi na spletni strani www.zdravgozd.si)

Pristojnega fitosanitarnega ali gozdarskega inšpektorja, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ali Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Slika 1: Odrasel zlatopegasti krasnik (foto: Mike Lewis, Center for Invasive Species Research, Bugwood.org)

Slika 2: Ličinka zlatopegastega krasnika (foto: Mark S. Hoddle, University of California - Riverside, Bugwood.org)

Slika 3: Mokri madeži na skorji zaradi rovnega sistema pod lubjem (foto: Tom Coleman, USDA Forest Service, Bugwood.org)

Slika 4: Izhodne odprtine hroščev v skorji v obliki črke D (3 mm) (Mark S. Hoddle, University of California - Riverside, Bugwood.org)

Slika 5: Odmiranje hrasta je povzročil zlatopegasti krasnik (foto: Mike Lewis, Center for Invasive Species Research, Bugwood.org)

Publikacija je nastala v okviru ciljnega raziskovalnega projekta »Razvoj novih metod detekcije, diagnostike in prognoz za tujerodne gozdu škodljive organizme (V4-1439)«, ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

